

شهر رودهای خروشان در خطر خشکسالی قرار دارد

برداشت‌های بی‌رویه از آب‌های رودخانه‌ها و سفره‌های آب زیرزمینی توسط بخش مصرف‌خانگی و کشاورزی و صنعتی سبب شده است طی ۲۵ سال، سطح آب‌های زیرزمینی شهرستان نهاوند حدود ۱۶ متر کاهش پیدا کند که ادامه این روند یک تهدید جدی برای دشت زیبای نهاوند با حدود ۷۵ هزار هکتار اراضی زراعی و باغی و خطر نابودی سایت‌های پرورش ماهی قزل‌آلا محسوب می‌شود.

به گزارش سایت خبری پرسون، دشت نهاوند با وسعت حوضه آبریز حدود ۲۰۰۰ کیلومترمربع یکی از دشتهای حوضه علیای رودخانه کرخه محسوب می‌گردد و در شمال شرق کوه‌های گرین از سلسله ارتفاعات زاگرس قرار گرفته؛ این شهرستان از شمال به شهرستان تویسرکان، از غرب به استان کرمانشاه، از جنوب به استان لرستان و از شرق با شهرستان ملایر همسایه می‌باشد.

برداشت‌های بی‌رویه از آب‌های رودخانه‌ها و سفره‌های آب زیرزمینی توسط بخش مصرف‌خانگی و کشاورزی و صنعتی سبب شده است طی ۲۵ سال، سطح آب‌های زیرزمینی شهرستان نهاوند حدود ۱۶ متر کاهش پیدا کند که ادامه این روند یک تهدید جدی برای دشت زیبای نهاوند با حدود ۷۵ هزار هکتار اراضی زراعی و باغی و خطر نابودی سایت‌های پرورش ماهی قزل‌آلا محسوب می‌شود.

تا سال ۱۳۷۵ در شهرستان نهاوند به علت بارش‌های به موقع نزولات جوی باران و برف، برداشت از منابع آب زیرزمینی متناسب با میزان نفوذ آب در سفره‌های زیرزمینی بود. اما از سال ۷۵ تاکنون به علت کمبود بارش و ادامه دار شدن روند خشکسالی‌ها و کمبود بارش و استفاده بی‌رویه از آب‌های سطحی و سفره‌های زیرزمینی این توازن به هم خورده است و سالانه ۷۵ سانتی‌متر از سطح آب‌های زیرزمینی شهرستان نهاوند کاهش می‌یابد با توجه به اینکه کشت‌های پرآب‌بر بزرگترین تهدید برای سفره‌های آب زیرزمینی محسوب می‌شوند، با وجود هشدارهایی که در این زمینه به بهره‌برداران داده می‌شود، کشاورزان به این مهم اهمیتی نمی‌دهند.

وسعت اراضی مسطح (دشت) نهاوند حدود ۸۰۰ کیلومترمربع و بقیه اراضی که ۱۱۴۵ کیلومترمربع (۶۰ درصد) گسترش دارند؛ شامل ارتفاعات حاشیه دشت می‌باشد، شیب عمومی دشت از جنوب شرق به طرف شمال غرب بوده، مرتفع‌ترین نقطه حوضه بیش از ۳۴۰۰ متر ارتفاع و پست‌ترین نقطه ۱۴۰۲ متر منطبق با ایستگاه هیدرومتری دواب در خروجی حوضه و ارتفاع متوسط حوضه آبریز ۱۸۹۰ متر از سطح دریا می‌باشد. شهرستان نهاوند که به دلیل وجود رودخانه و چشمه‌های متعدد و با خروجی سالانه حدود ۵۰۰ میلیون متر مکعب آب شیرین که از دل کوهستان‌های پربرف در گذشته و حال به شهر سراب‌های خروشان شهرت گرفته است این روزها حال و روز مساعدی ندارد و علاوه بر کم‌آبی، حدود ۱۶۰۰۰ چاه غیرمجاز آن با مکیدن شیره زمین بر بحران آن افزوده است. بحرانی که از ۳ سال پیش تاکنون بارها در مقالات تحلیلی مختلف و بر اساس گزارش سازمانهای جهانی پیش‌بینی شده بود. اما متأسفانه این روزها چهره واقعی خود را نشان داده تا جایی که وزارت نیرو به عنوان متولی اصلی تامین آب در کشور آشکارا از وجود بحران در تامین آب ده‌ها شهر کشور خبر می‌دهد.

استان همدان و شهرستان نهاوند نیز چند سالی است با مشکل کمبود آب و خشکسالی دست و پنجه نرم می‌کنند. کاهش بارندگی‌های فصلی، افت شدید منابع آب زیرزمینی برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی و حفر چاه‌های غیرمجاز همه و همه از جمله مواردی بوده که مشکل کمبود آب نهاوند را تشدید می‌کند.

استفاده بی‌رویه آب کشاورزی و آشامیدنی نهاوند را در خطر خشکسالی قرار داد

علی‌ده پهلوان، معاون فنی جهاد کشاورزی نهاوند می‌گوید: شاید در نمای اول و ظاهر شهرستان نهاوند باور کردنش سخت و شاید هم برای عده‌ای پذیرش آن غیرممکن باشد. مگر می‌شود نهاوند شهر سرابهای خروشان ایران با توجه به داشتن منابع آبی متعدد از جمله چهار رودخانه گاماسیاب، رودخانه ملایر، خرچنگ‌رود و قلقل‌رود و تعداد ۲۶۴ سراب، چشمه و قنات و تعداد ۷۷۶ حلقه چاه عمیق و نیمه‌عمیق این روزها در بحران کمبود آب قرار گرفته باشد ولی این یک واقعیت است و همه ما چند سالی است با این مشکل دست و پنجه نرم می‌کنیم.

وی گفت: جهاد کشاورزی نهاوند و سازمان‌های زیرمجموعه‌اش مانند منابع طبیعی از سال‌ها پیش ضمن هشدار اقدام به اطلاع‌رسانی و جلوگیری از کشت‌های پرآب‌بر کرده‌اند اگر در این باره تدبیر نکنیم در سال‌های آینده با بحران شدید کم‌آبی و بی‌آبی و در نهایت خشکسالی مواجه می‌شویم.

حل مشکل کم‌آبی و خشکسالی نهاوند مشارکت آحاد مردم و همکاری مسئولان را می‌طلبد

ده پهلوان با اشاره به اینکه علاج واقعه را قبل از وقوع باید کرد گفت: از آن جایی که بحران کم‌آبی و خشکسالی در سطح کشور به مشکلی بزرگی برای مردم به ویژه کشاورزان و بخش مصارف خانگی و صنعتی تبدیل شده، باید قبل از فرا رسیدن فصل کشاورزی با ارائه برنامه‌های مختلف و اثرگذار از بروز هر گونه چالش در بخش آب جلوگیری کنیم.

وی گفت: در آمارهای رسمی منتشر شده متوسط بارندگی سالانه استان همدان ۳۴۰ میلیمتر و متوسط بارندگی شهرستان نهاوند ۴۴۵ میلیمتر است کل

منابع آب تجدید پذیر شهرستان نهاوند ۴۹۰ میلیون متر مکعب در سال و مصارف فعلی آب شهرستان نهاوند ۵۱۰ میلیون مترمکعب در سال است که ۲۰۰ میلیون مترمکعب آن از منابع سطحی و ۳۱۰ میلیون مترمکعب آن از منابع زیرزمینی تأمین می شود.

معاون فنی جهاد کشاورزی نهاوند با بیان اینکه ۹۳ و هشت دهم درصد آب نهاوند صرف کشاورزی سنتی نهاوند می شود گفت: پنج و دو دهم درصد نیز صرف شرب و یک درصد هم در حوزه صنعت مصرف می شود که از سال ۱۳۷۵ تا الان باکسری مخزن معادل این افت برابر ۳۵۰ میلیون مترمکعب یعنی کاهش حدود ۱۶ متری سطح آب های زیر زمینی روبرو هستیم.

او گفت: برای حل این مشکل به کشاورزان الگوی استفاده از کشت محصولات کم آب بر را داده ایم و حدود ۳ سال است کشت دوم را ممنوع کرده ایم همچنین بسیاری از نهرهای سنتی را بتونی کرده ایم و آبیاری بارانی و قطره ای را به جای قرقابی گسترش داده ایم.

این مقام مسئول گفت: در ۳ سال اخیر خشک شدن چاهها و چشمه ها و قنوات و تغییر محل و کف شکنی مکرر آنها، افزایش مصرف انرژی و استهلاک موتور پمپ ها، از دست رفتن کیفیت و شور شدن تدریجی منابع آب و نشست زمین و وقوع فروچاله ها مهمترین آسیب های پدید آمده از افت سطح آبهای زیر زمینی در دشت نهاوند خواهد بود.

نصب کنتور هوشمند و فرهنگ سازی مصرف آب را باید در جامعه گسترش دهیم

اکبر دهقان مدیر امور آب شهرستان نهاوند می گوید: برای جلوگیری از اضافه برداشت آب از سفره های زیرزمینی راهی جز نصب کنتور هوشمندفرهنگسازی و آگاه کردن آحاد مردم به ویژه کشاورزان نداریم همه می دانیم حدود۶۰۰ حلقه از یک هزار و ۶۰۰ حلقه چاه آب در شهرستان نهاوند غیر مجاز است توجه به انسداد چاههای غیر مجاز و قانونمند کردن چاه مجاز برای برداشت اصولی از آب های سفره های زیرزمینی را ضروری و کمک دستگاه قضایی و نهاد های نظارتی را می طلبد.

دهقانی در خصوص راهکارهای جلوگیری از مصرف بی رویه آب زیرزمینی این شهرستان گفت : برای جلوگیری از افزایش بی رویه آب تمام چاههای مجاز باید پروانه بهینه بهره برداری دریافت کرده و علاوه بر آن نسبت به نصب کنتور حجمی نیز اقدام کنند.

وی گفت: برای جلوگیری از افت منابع آب زیرزمینی ۱۱ راهکار از سوی وزارت نیرو اعلام شده که مهمترین آنها نصب کنتور هوشمند روی چاههای آب مجاز، مسدود کردن چاههای غیر مجاز و تقویت گشت های کم آب بر و زود بازده می باشد.

وی افزود: با توجه به حساسیت موضوع بحران آب و خشکسالی هایی که در پی آن است در سطح استان، با هماهنگی اداره کل امور آب نسبت به اجرای بیش از ۱۱ طرح تعادل بخشی در این حوزه اقدام شده که از جمله این طرح ها پلمب چاه های غیر مجاز است ضروری کردن نصب کنتور هوشمند جلوگیری از کشت محصولات پر آب بر و جلوگیری از کشت دوم است.

دهقانی گفت: از چند سال قبل تا الان نسبت به انسداد بیش از ۲۰۰ حلقه چاه غیر مجاز اقدام و پلمب شده است تاکنون بیشترچاه های عمیق و نیمه عمیق مجهز به نصب کنتور هوشمند شده اند با توجه به اینکه کل برداشت غیر مجاز از منابع زیرزمینی شهرستان معادل ۳۵ میلیون متر مکعب در سال است و کل کسری مخزن دشت نهاوند نیز حدود ۳۵۰ میلیون متر مکعب است در صورت اعمال قوانین میتوان ظرف مدت هشت سال سفره آب زیر زمینی دشت نهاوند را نجات داد و افت و کسری مخزن ایجاد شده را جبران کرد.

اکبر دهقانی گفت: میزان بارش های فروردین ماه سال جاری در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته نشان از کاهش ۱۴ و نیم درصدی باران در این شهرستان دارد.

وی با بیان اینکه این میزان بارش نسبت به میانگین بلندمدت ۳۱ و نیم درصد کاهش داشته که وضعیت هشدار را نشان می دهد به اقدامات صورت گرفته برای جلوگیری از کاهش بیشتر منابع آب شهرستان اشاره کرد و افزود: سال گذشته ۱۸۰ چاه غیر مجاز را مطابق با قانون پلمب کردیم و امسال نیز به صورت جدی به دنبال جلوگیری از فعالیت چاه های غیر مجاز هستیم.

مدیر امور آب نهاوند نصب کنتور هوشمند روی چاه های آب کشاورزی و صنعتی را از برنامه های جدی این مجموعه عنوان کرد و گفت: سال گذشته تعدادی از چاه ها مجهز به کنتور هوشمند شدند و امسال نیز ۱۸۰ کنتور خریداری شده که آماده نصب است بر جلوگیری از کشت دوم محصولات کشاورزی با توجه به کاهش منابع آب یکی از نکاتی که باید به آن توجه شود جلوگیری از کشت دوم محصولات کشاورزی است که در این رابطه جلساتی با جهاد کشاورزی برگزار و راهکارهای لازم اندیشیده شده است.

دهقان بر ممنوعیت آبیاری کشت های دیم یا آبی از طریق پمپاژ آب از رودخانه تاکید کرد و گفت: مدیریت منابع آب نهاوند هیچ مجوزی برای پمپاژ از رودخانه و آب های سطحی صادر نکرده و در صورت مشاهده و گزارش هر گونه پمپاژ از رودخانه نسبت به توقیف ادوات اقدام و خسارت و تبعات قانونی آن متوجه مالکان آنها خواهد بود.

عباس آزاد بخت دادستان عمومی و انقلاب نهاوند گفت: با توجه به پیگیری و گزارشات مختلف امور آب و جهاد کشاورزی و منابع طبیعی نهاوند و همچنین مغایرت با قانون توزیع عادلانه آب هرگونه کشت پاییزی و کشت بهاره از طریق پمپاژ آب سطحی تخلف بوده و متخلفان به شدت برخورد قانونی خواهد شد.

او گفت: کشاورزانی که اقدام به کشت دوم نمایند و مجوز جهت برداشت آب زیرزمینی و سطحی نداشته باشند با تایید و پیگیری اداره منابع آب حق

استفاده از آب رودخانه را دارا نمی باشند. دادستان به ممنوعیت آبیاری کشت‌های دیم یا آبی از طریق پمپاژ آب از رودخانه تاکید کرد و گفت: مدیریت منابع آب نهاوند هیچ مجوزی برای پمپاژ از رودخانه و آب‌های سطحی صادر نکرده و در صورت مشاهده و گزارش هرگونه پمپاژ از رودخانه نسبت به توقیف ادوات اقدام و خسارت و تبعات قانونی آن متوجه مالکان آن‌ها خواهد بود.

وضعیت آب خروجی از شهرستان نهاوند در فصل پاییز و زمستان نگران کننده است

آرش کولیوند کارشناس امور آب استان می گوید: این تمام ماجرای بحران آب شهرستان نهاوند نیست بلکه وضعیت آب خروجی از شهرستان نهاوند و استان همدان نیز نگران کننده است اما برای جلوگیری از بحران کم آبی و بی آبی در ماده ۱۴۰ قانون برنامه پنجم توسعه آمده که وزارت نیرو موظف است با اجرای طرح های تعادل بخشی طوری عمل کند که ۲۵ درصد کسری مخزن دشتهای کشور، در طول این برنامه جبران شود که یکی از راه های آن ایجاد سد و توجه به منابع طبیعی در طرح آبخیزداری است.

او گفت: هر چند برای برون رفت استان همدان و شهرستان نهاوند از این مشکل چندین طرح آبرسانی و سد سازی در استان در حال اجراست که از جمله آنها سد گرین می باشد اما هر کدام از این طرح ها نیز برای اتمام نیاز به تامین اعتبار دارند و نیازمند توجه ویژه مسئولان کشوری به مشکل بحران کم آبی استان و همت و تلاش مسئولان در جذب بودجه برای اتمام پروژه های آبی استان است.

کولیوندگفت: اگر شرایط بارش ها و مصرف خانگی و کشاورزی به همین روش باشد تهدید جدی علیه سفره های زیرزمینی است و کشاورزی نهاوند با ۷۶ هزار هکتار مرتع و زمین و باغات کشاورزی در معرض نابودی خواهد بود و شهر رودخانه های پر آب در برزخ بی آبی و خشکسالی قرار می گیرد.

کارشناس امور آب نهاوند گفت: امسال سخت ترین شرایط کم آبی را داریم به طوری که در فروردین ماه آب خروجی گاماسیاب را اندازه گیری کردیم در حد استفاده مرداد ماه که اوج آب آبی است قرار داریم میزا خروجی آب گاماسیاب به یک سوم رسیده است و باید در سربندهای اصلی برای جلوگیری از نارضایتی کشاورزان و باغداران باید آب عادلانه تقسیم شود تا باغات و مزارع خشک نشوند.

علی مروت امیری مدیر جهاد کشاورزی نهاوند گفت: در شهرستان نهاوند ۱۲ هزار هکتار انواع زمین زیر کشت محصولات باغی است که از این میزان سالانه ۱۲۰ هزار تن انواع میوه بدست می آید، همچنین در شهرستان نهاوند ۷۶ هزار هکتار اراضی کشاورزی وجود دارد که ۳۶ هزار هکتار آن به صورت دیم و ۴۰ هزارهکتار آن آبی است.

او گفت: ۱۵ درصد تولیدات زراعی و ۱۸ و ۳ دهم تولیدات باغات استان همدان در شهرستان نهاوند انجام می شود که این آمار ظرفیت بالای کشاورزی نهاوند را به عنوان پایلوت محور توسعه کشاورزی استان نشان می دهد ولی در چند سال اخیر خشکسالی ضرر و زیان زیادی به باغ های نهاوند وارد کرده است.

مدیر جهاد کشاورزی نهاوند گفت: در نهاوند بیش از ۱۷ هزار و ۵۰۰ نفر در عرصه های مختلف کشاورزی اشتغال دارند و این شهرستان در تولید سه محصول حائز رتبه برتر کشور و در تولید ۱۴ محصول حائز رتبه برتر استان همدان است و تولید سالانه ۵۵۲ هزار تن انواع محصولات زراعی نشان از ظرفیت بالای بخش کشاورزی نهاوند است.

این مقام مسئول گفت: هرچه از ظرفیت بالای تولیدات کشاورزی و باغداری نهاوند گفته شود و همه نهاوند را به شهر سراب های خروشان و رودخانه های بسیار و نهروهای بی شمار می شناسند اما در چند سال اخیر اغلب مناطق کشاورزی و باغداری و زراعی و شیلات نهاوند با کمبود آب و یا بحران آب مواجه هستند لذا مدیریت مصرف آب کشاورزی و آب شرب در شهر سراب های خروشان ایران ضروری است.

او علت مشکلات حوزه کشاورزی نهاوند را عدم استفاده کشاورزان و باغداران نهاوند از آبیاری قطره ای و سیستم آبیاری تحت فشار عنوان کرد و گفت: نگرانی ما در حوزه آب کشاورزی نهاوند و هدر دادن این سرمایه ملی دوچندان است کشاورزان با کشت بعضی از محصولات پر آب و کشت دوم محصول وآبیاری سنتی و قرغابی ۹۴ درصد آبهای مفید نهاوند را هدر می دهند.

امیری گفت: درست است از گذشته تا به امروز نام نهاوند با آب و سر سبزی و رونق کشاورزی و باغداری عجین بوده ولی استفاده های بی رویه از آب کشاورزی و شرب ممکن است نهاوند را در آینده به بیابانی خشک تبدیل کند پس باید به سمت و سوی استفاده از تجهیزات کم مصرف در بحث آب رفت و باید روش آبیاری سنتی را به آبیاری بارانی و قطره ای تغییر داد تا بتوان مانع هدررفت مقدار آبی که در این روش از بین می رود باشیم.

او گفت: بهترین راه حل ممکن در شرایط فعلی تقسیم عادلانه آب نصب کنتور هوشمند جلوگیری از کاشت دوم آموزش کشاورزان الگوی استفاده کشت تسریع در اختصاص اعتبار به سد گرین همچنین اجرای سریع کانالهای بتونی آبرسانی در مزارع روستایی و ساماندهی بزرگترین نهر آب رسانی به نام نهر شعبان که اجرای این طرحها می تواند در صرفه جویی و همچنین کاهش مشکلات شهرستان تاثیر گذار باشد.

امیری با اشاره به ساماندهی طولانی ترین انهار سنتی و به ویژه نهر شعبان نهاوند گفت: نهر شعبان از طولانی ترین انهار سنتی نهاوند می باشد که تقریباً حدود هفت هزار بهره بردار مستقیم از آب عبوری این نهر استفاده می کنند و سالانه بیش از سه هزار و ۵۰۰ هکتار از باغات و اراضی کشاورزی شهرستان از آب این نهر مشروب می شود بنابراین ساماندهی و بتنی کردن ادامه این نهر ضروری بود که حجم قابل ملاحظه ای از آن انجام شده است.

با توجه به اهمیت این موضوع بعد از شنیدن صحبت ها و نظرهای مسئولان به میان کشاورزان و باغداران نهاوندی رفتیم تا نظر و دیدگاه آنان هم در این زمینه جویا شده باشیم.

جعفر سلگی معاون فرماندار نهاوند گفت: امسال تابستان سال سخت آبی را در شهرستان نهاوند به علت کمبود بارش ها داریم و با متجاوزان و اخلاص گران استفاده غیر قانونی از منابع آبی و تضییع حقا به بهره برداران در شهرستان نهاوند برخورد می کنیم.

او گفت: به علت شرایط حساس سال آبی نهاوند چندین جلسه با حضور مدیرعامل آب منطقه ای استان و سایر اعضای این شورا در محل سالن اجتماعات فرمانداری برگزار شد با توجه به وظیفه ذاتی این اداره امور منابع آب شهرستان جهت تحویل حجمی آب رودخانه گاماسیاب به سربندهای اصلی و رایانه، گیری، بیان، تکه، فیازمان و شعبان به نمایندگان کشاورزان زیرپوشش آنها مذکور و با توجه به کم آبی سال جاری و جهت جلوگیری از هرگونه تنش و درگیری بر اساس در صدهای تعیین شده بر اساس اراضی زیرپوشش هر نهر و سوابق موجود در مدیریت منابع آب، و جهت تقسیم و توزیع بوسیله جهاد کشاورزی شهرستان نهاوند ضروریست اقدامات لازم صورت در این زمینه تحقق پذیرد.

سلگی گفت: با توجه به بحرانی بودن وضعیت منابع آبی در سال جاری با برهم زدن تقسیمات انجام شده و اخلاص گران در امر آبرسانی جهت جلوگیری از تضییع حقا به بران به شدت برخورد خواهد شد و در این خصوص هیچگونه مماشاتی صورت نخواهد گرفت.

این مسئول گفت: کشاورزانی که اقدام به کشت دوم می کنند و مجوز برای برداشت آب زیرزمینی و سطحی نداشته باشند با تایید و پیگیری اداره منابع آب حق استفاده از آب رودخانه و چاه های آب را دارا نیستند.

او گفت: با توجه به کاهش قابل ملاحظه نزولات جوی در سال آبی جاری و لزوم برنامه ریزی برای مقابله و کاهش تبعات منفی برای منابع آب زیرزمینی شهرستان نهاوند و با توجه به مشکلات پیش آمده بین کشاورزان در خصوص نحوه برداشت آب های سطحی رودخانه گاماسیاب در صورت زیر کشت بردن زمین های کشاورزی برای بار دوم و متعاقب آن برداشت بی رویه و غیر قانونی از منابع آب زیرزمینی و سطحی شهرستان با بحران آب مواجه خواهد شد که اجازه این کار به بهره برداران داده نمی شود.

حسین مراد نادری عضو شورای روستای تکه و کشاورز بخش مرکزی نهاوند می گوید: در طول ۷۰ سال سنم مشکلات کم آبی و خشکسالی مانند امسال ندیدم باغ من حدود ۲۵ روز است در این گرمای تابستان آب نخورده بسیاری از محصولاتمان از بین رفته مسئولان باید به طرح تقسیم آب و عادلانه توزیع کردن آن توجه کنند چرا بعضی از روزها ۴ روز آب مارا قطع می کنند خصوصا اینکه اقتصاد مردم روستاهای نهاوند بر پایه کشاورزی و باغداری است.

او گفت: نهاوند قطب کشاورزی و باغداری غرب کشور و استان همدان است و روستای ما از قدیم که خیلی از نقاط نهاوند باغ نداشتند دارای باغ و بیشه بوده است و چند سالی است در معرض خشکسالی و قطع درختان قرار داریم نهاوند از نظر منابع آب ظرفیت بسیار بالایی برخوردار است اما به دلیل نبود تاسیسات مطمئن آبی، عدم کانال های بتنی آبیاری و مجهز نبودن اراضی کشاورزی به آبیاری تحت فشار سالانه مقدار زیادی از آب رودخانه ها و سراب ها و چاه های نهاوند هدر می رود و کشاورزان نهاوند برای تامین آب زراعی خود در فصل بهار و تابستان با مشکلات مواجه می شوند.

کم آبی و مدیریت نکردن اغلب اراضی کشاورزان نهاوندی را به شدت تهدید می کند

محمد خزایی کشاورز منطقه خزل نهاوند دیگر کشاورزی بود که از مشکلات می گوید: او از مسئولان می خواهد به داد این قشر سختکوش برسند و مشکل کم آبی کشاورزان نهاوند را حل کنند زیرا کم آبی اغلب اراضی کشاورزان نهاوندی را به شدت تهدید می کند برای جلوگیری از بروز خسارت به کشاورزان باید تمهیدات مناسبی اندیشیده شود.

او گفت: درست از مسافران و گردشگران زیادی به سراب های نهاوند در فصول بهار و تابستان می آیند و از ظاهر سرسبز و درختان آراسته، سراب های خروشان و آب و هوای مناسب و خاک حاصلخیز نهاوند چنین به نظر می رسد گویا این نواحی مشکل کمبود آب برای کشاورزی و آبیاری وجود ندارد و تولید محصولات زراعی با حداکثر راندمان و کیفیت صورت می گیرد در حالیکه عدم توزیع و پراکنش مناسب آب، هرز رفتن آب رودخانه ها و سراب ها و چاه های نهاوند در فصول پاییز و زمستان و کند بودن کار ساخت سد گرین نهاوند نبود کانالهای بتنی آبرسانی و تحت پوشش نبودن اراضی کشاورزی نهاوند به آبیاری تحت فشار و قطره ای باعث بروز حجم عظیمی از مشکلات و گرفتاری ها شده که کشاورزی منطقه نهاوند را به شدت تحت الشعاع قرار می دهد.

لازم به یاد آوری است رودخانه دائمی گاماسیاب نهاوند یکی از سرچشمه کارون و طولانی ترین رودخانه ایران در غرب کشور به طول ۹۰۰ کیلومتر می باشد که از دامنه کوه سنگی گرو مسیر جاده نهاوند به نورآباد لرستان و در ۱۹ کیلومتری جنوب شرقی نهاوند سرچشمه می گیرد و در امتداد کوه گرو ادامه می یابد سراب گاماسیاب، آب رودخانه های متعددی را مانند حرم آباد، قلقلرود و خرم رود را دریافت می کند و پس از مشروب کردن مزارع کشاورزی دشت نهاوند، به رودخانه قره سو و در ادامه به کرخه و در نهایت به هورالعظیم می پیوندد. این رودخانه در استان کرمانشاه به قره سو، در استان لرستان به سیمره و در استان خوزستان به کرخه موسوم است.

آبدهی متوسط این چشمه ها، حدود ۵ مترمکعب در ثانیه است، در بالادست چشمه ها، غاری طبیعی دیده می شود و در محوطه اطراف سراب جنگل کاری شده است، در مسیر این رود با احداث نیروگاه برق آبی و حوضچه های پرورش ماهی، در تولید برق و پرورش ماهی بهره برداری کرده اند، این چشمه جوشان و پرآب با ویژگی های خاص طبیعی، یکی از جاذبه های مستعد گردشگری استان محسوب می شود.

گاماسیاب از دو کلمه گاو و ماهی تشکیل شده است، در بالای سرچشمه رودخانه در قله کوه دو محل پشت سر هم وجود دارد که برف آنها در بیشتر سال ها آب نمی شود و این دو محل در قله کوه گرو و در سمت رو به شمال آن به طرف نهاوند واقع شده است و معمولا تا اواخر تیرماه برف آن دو

قسمت تا حدی ذوب می‌شود که در نهایت به شکل یک گاو و یک ماهی به دنبال هم نمایان می‌شود.

گفتنی است در سفرنامه‌های مختلف هر کدام به نوعی از گاو و ماهی نام برده و متذکر شده‌اند که آن گاو و ماهی حافظ مردم نهاوند است و آب رودخانه گاماسیاب از برف‌های مذکور حاصل می‌شود.

وجود کوه‌های مرتفع با برف دائمی و آب فراوان و پاکیزه و سرد و هوای دلپذیر و مطبوع کوهستان، جذابیت خاصی به این سراب بخشیده و موجب جلب و جذب مشتاقان کوه و کوهپیمایی و کوهنوردی شده است، بی‌جهت نیست که از شهرستان نهاوند و شهرهای مناطق دیگر برای کوهنوردی و صخره‌نوردی به این نقطه روی می‌آورند. وجود غار بزرگ و طویلی که در این سراب قرار دارد، خود از دیگر جاذبه‌های گردشگری سراب گاماسیاب است. همچنین آب این سراب قابلیت پرورش انواع ماهی‌های سرابی مانند قزل‌آلای رنگی را دارد. سرآب گاماسیاب در ۲۰ کیلومتری جنوب نهاوند و منشأ آب آن یخچال طبیعی است و ۵ متر مکعب در ثانیه آبدهی دارد که این میزان در مقایسه با سایر سرآب‌های موجود در زاگرس و حتی سایر سرآب‌های کشور عددی قابل توجه است.

در بالا دست چشمه‌ها، غاری طبیعی دیده می‌شود و محوطه اطراف سرآب جنگل‌کاری شده‌است. در مسیر این رود با احداث نیروگاه برق آبی و حوضچه‌های پرورش ماهی، در تولید برق و پرورش ماهی بهره‌برداری نکرده اند. چشمه جوشان و پرآب با ویژگی‌های خاص طبیعی، یکی از جاذبه‌های مستعد گردشگری استان همدان محسوب می‌شود. سرآب گاماسیاب سی‌ودومین اثر طبیعی ملی است که سازمان میراث فرهنگی در ۲۶ اسفند ۱۳۸۷ آن را در فهرست میراث طبیعی ایران قرار داد.

گزارش از علی سهرابی